

Рудюк Т. В.

**Готуємося до вступного
випробування
з української мови як іноземної**

Навчально-методичний посібник
для абітурієнтів

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя

Рудюк Т. В.

**ГОТУЄМОСЯ ДО ВСТУПНОГО
ВИПРОБУВАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ**

*Навчально-методичний посібник
для абітурієнтів*

Ніжин
2024

УДК 378.147:811.161.2=811(075.8)

Р 83

Рекомендовано Вченою радою

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

(НДУ ім. М. Гоголя)

Протокол № 13 від 25.04.2024 р.

Рецензенти:

Симоненко Тетяна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор; професор кафедри методики навчання, стилістики та культури української мови Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького, професор-дослідник департаменту бізнес-комунікації WU Universität (Wien), директор Центру українських дослідників у Австрії;

Луцан Надія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; учасниця Міжнародного проєкту «Preserving youth mental wellbeing in wartime migration crisis» Erasmus+KA220-YOU-56353A27 (2023-2025 pp.).

Рудюк Т. В.

Р 83 Готуємося до вступного випробування з української мови як іноземної: навчально-методичний посібник для абітурієнтів. Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя. – 2024. – 51 с.

Навчально-методичне видання складається з програми вступного випробування, у якій схарактеризовано основні напрямки підготовки майбутнього студента до екзамену. Запропоновано список рекомендованої літератури для опанування мовою, варіанти текстів для аудіювання та граматичного мінімуму.

Крім того, навчально-методичне видання містить перелік запропонованих тем для підготовки усної розповіді та письмового повідомлення на одну з них; окрему лексику й вибрані фрази; орієнтовний зразок розповіді про себе; формули вітання та прощання; ввічливі слова.

УДК 378.147:811.161.2=811(075.8)

© Рудюк Т. В., 2024

© НДУ ім. М. Гоголя, 2024

ЗМІСТ

Програма вступного випробування	5
Зміст.....	6
Пояснювальна записка	7
Основні вимоги до знань і вмінь	8
Зміст навчального матеріалу.....	9
Рекомендована література	11
Оцінювання вступного випробування.....	13
Українська абетка	14
Аудіювання	16
Кому дістався бублик?	16
I варіант	17
II варіант	18
Гаряча квітка.....	19
III варіант	20
Ледача подушка.....	21
IV варіант.....	22
Горіх	23
V варіант	24
Де вода, там життя	25
VI варіант.....	26
Хай будуть і Соловей, і Жук	27
VII варіант	28
Камінь	29
VIII варіант	30
Мандрівна квітна.....	31
IX варіант.....	32
Антон і Харитон.....	33
X варіант	34
Завдання граматичного мінімуму	35
I варіант.....	35
II варіант	36
III варіант	37
IV варіант.....	38
V варіант	39
VI варіант.....	40
VII варіант	41
VIII варіант	42
IX варіант.....	43
X варіант	44

Лексика та вибрані фрази до запропонованих тем (усного та письмового повідомлення).....	45
1.Розповідь про себе	45
2.Моя сім'я	45
3.Майбутня професія.....	46
4.Мій друг.....	46
5.Розповідь про своє місто (село).....	47
6.Мій робочий день	48
7.Відпочинок.....	49
Орієнтовний зразок розповіді про себе.....	50
Формули вітання та прощання	50
Ввічливі слова.....	50

Міністерство освіти і науки України

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

Ректор університету

Олександр САМОЙЛЕНКО

ПРОГРАМА

вступних випробувань

із української мови як іноземної

Освітній рівень: бакалавр, магістр

РОЗГЛЯНУТО та ЗАВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

факультету філології, історії

та політико-юридичних наук

протокол № 10 від 24 квітня 2024 р.

Голова Вченої ради

Володимир МАРТИНЕНКО

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	7
Основні вимоги до знань і вмінь	8
Зміст навчального матеріалу	9
Рекомендована література	11
Оцінювання вступного випробування.....	13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступних випробувань із української мови як іноземної є складовою частиною вступного іспиту для іноземних абітурієнтів і складається з таких частин:

1. Змісту.
2. Пояснювальної записки
3. Основних вимог до знань і вмінь.
4. Змісту навчального матеріалу.
5. Рекомендована література.
6. Оцінювання вступного випробування.

МЕТОЮ іспиту з української мови як іноземної є перевірка знань, практичних умінь і навичок, здобутих іноземними громадянами у процесі самостійної підготовки до вступного випробування.

Абітурієнти повинні володіти такими видами мовленнєвої діяльності:

- читання;
- аудіювання;
- усне мовлення (говоріння);
- письмо.

Читання: абітурієнт повинен продемонструвати вміння та навички читання й розуміння прочитаної інформації.

Аудіювання: абітурієнт повинен уміти перекладати текст (самостійно або зі словником); розуміти запропонований текст та обирати правильні варіанти відповіді.

Усне мовлення (говоріння): абітурієнт має продемонструвати вміння монологічного мовлення та послідовне відтворення завчасно підготовленої усної розповіді на одну із запропонованих тем за нормами сучасної української літературної мови.

Писемне мовлення (письмо): абітурієнт повинен уміти адекватно відтворювати текст за допомогою різноманітних мовних засобів.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ

Під час вступного випробування абітурієнт повинен продемонструвати:

- знання абетки та володіння лексичним мінімумом;
- наявність завчасно підготовленої письмової розповіді на одну із запропонованих тем відповідно до норм сучасної української літературної мови;
- готовність до усної розповіді на одну із запропонованих тем (або завчасно записане відео власної розповіді);
- правильне виконання завдань із аудіювання та граматичного мінімуму;
- активну участь у діалозі (використання формул вітання та прощання, слів вдячності, вибачення тощо).

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Мовленнєві компетенції

Читання

Абітурієнт повинен продемонструвати вміння та навички читання художніх, науково-популярних, публіцистичних та інших текстів; вміння перекладати (самостійно або зі словником).

Аудіювання

Абітурієнт повинен розуміти запропонований зміст тексту, його деталі та окремі факти, обирати правильні варіанти відповідей після його прочитання.

Говоріння

Абітурієнт повинен продемонструвати вміння усного монологічного мовлення під час усної розповіді на одну із запропонованих тем або завчасно підготовлене відео; використання базової лексики та правильних граматичних конструкцій.

Для усної та письмової розповідей НА ІСПИТ ЗАПРОПОНОВАНО ОБРАТИ ОДНУ З ТЕМ:

1. Розповідь про себе.
2. Моя сім'я.
3. Майбутня професія.
4. Мій друг.
5. Розповідь про своє місто (село).
6. Мій робочий день.
7. Відпочинок.

Письмо

Абітурієнт повинен завчасно підготувати письмову розповідь на одну із запропонованих тем, дотримуючись норм сучасної української літературної мови; заповнити попущені слова у тексті завдань граматичного мінімуму.

Граматичні компетенції

Абітурієнт повинен виявити практичні знання таких розділів:

ФОНЕТИКА Й ОРФОГРАФІЯ. Звуки української мови. Голосні та приголосні звуки. Алфавіт. Склад. Наголос. Інтоніяція. Правила вживання апострофа, м'якого знака.

ЛЕКСИКА. Лексичні одиниці в межах тем: *Сім'я. Навчання. Зовнішність людини. Характер. Друзі. Місто. Країна. Інтереси та дозвілля. Робочий день.* Синоніми, антоніми, омоніми.

МОРФОЛОГІЯ. Іменники. Рід і число іменників. Узгодження прикметника з іменником. Відмінювання прикметників. Відмінки іменників в однині та множині. Дієслівне керування. Найуживаніші прийменники. Займенники: особові, присвійні, неозначені, заперечні, питальні. Кількісні числівники в межах тисячі та порядкові в межах двадцяти; їх відмінювання. Види дієслова. Дієслова руху. Форми часу дієслів. Форми дійсного, умовного та наказового способів. Заперечні частки *не* та *ні*.

СИНТАКСИС. Просте двоскладне речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Розділові знаки в кінці речення. Однорідні члени речення. Складне речення зі сполучниками та сполучними словами *і, а, та, не тільки...але й, який, що, якщо, бо, щоб, коли, де*.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Азарова Л. Є. Українська мова для слухачів-іноземців підготовчого відділення. Збірник вправ і завдань: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2010. 121 с. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12959/000730.pdf?sequence=4&isAllowed=y> (дата звернення: 01.04.2024).
2. Академічний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/> (дата звернення: 01.04.2024).
3. Береза Л.О., Василенко Н.В. Вивчаємо мову в іншомовній аудиторії: дієслово. Практичний посібник для іноземних студентів [Електронний ресурс]. Черкаси: ЧДТУ, 2021. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/2641/1/%d0%94%d1%96%d1%94%d1%81%d0%bb%d0%be%d0%b2%d0%be%202021.pdf> (дата звернення 16.04.2024).
4. Вивчити українську мову – українська онлайн гра. URL: https://www.mova.ua/?gclid=Cj0KCQjwnrmlBhDHARIsADJ5b_myTuF6FArVorLQic_aeJXZmKsSiASrDouOxIBnBjCwY6M9EqrS4yqcaAokBEALw_wcB (дата звернення: 01.04.2024).
5. Литвин О. Українська мова як іноземна (робочий зошит для студентів). Івано-Франківськ: Фоліант, 2010. 135 с. URL: <https://www.scribd.com/document/508579849/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%9C%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%AF%D0%BA-%D0%86%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%B0> (дата звернення: 01.04.2024).
6. Луценко В. І. Українська мова для іноземних студентів [Електронний ресурс] : навч. пос. Дніпро : НГУ, 2017. 84 с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/616956/mod_resource/content/1/%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%86%20%D0%A3%D0%9C.pdf (дата звернення: 01.04.2024).
7. Назаревич Л. Т., Гавдида Н. І. Українська мова для іноземців. Практикум. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2017. 188 с. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/26894> (дата звернення: 01.04.2024).
8. Рудюк Т. В. Українська мова як іноземна: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. Миколи Гоголя. 2023. 221 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/3454> (дата звернення: 01.04.2024).
9. Тарас Шевченко. Кобзар. URL: https://shron2.chtyvo.org.ua/Shevchenko/Kobzar_vyd1985.pdf?PHPSESSID=jql1riau7ka7vp6qjqig77 (дата звернення: 01.04.2024).

10. Українсько-китайський перекладач онлайн. URL: <https://webtran.com.ua/ukrajinsko-kytajsky-perekladac/> (дата звернення: 01.04.2024).
11. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf> (дата звернення: 01.04.2024).
12. Чистяхова А. Б., Селіверстова Л. І., Лагута Т. М. Українська мова для іноземців. Харків: Індустрія, 2008. 383 с. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/8957/1/%D0%92%D1%87%D0%B8%D0%BC%D0%BE%20%D1%83%D0%BA%D1%80.%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE.%20%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD.pdf> (дата звернення: 01.04.2024).

ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

відбувається за шкалою від 100 до 200 балів, де:

0–159 – незадовільно;

160–173 – задовільно;

174–189 – добре;

190–200 – відмінно.

– Аудіювання – 10 балів за кожну правильну відповідь. Максимальна кількість балів – 60.

– Усна розповідь (або завчасно підготовлене відео). Максимальна кількість балів – 40, де:

10 балів – наявність слів вітання на початку виступу та короткої інформації про себе (ім'я, прізвище, місце проживання);

20 балів – основний зміст розповіді;

10 балів – висновки та висловлення вдячності за увагу.

– Граматичний мінімум – 10 балів за кожну правильну відповідь. Максимальна кількість балів – 40.

– Письмова розповідь (завчасно підготовлений письмовий виклад матеріалу). Максимальна кількість балів – 60, де:

10 балів – наявність слів вітання та короткої інформації про себе (ім'я, прізвище, місце проживання);

40 балів – основний зміст розповіді та його відповідність нормам сучасної української літературної мови;

10 балів – висновки та висловлення вдячності за увагу.

У разі жодної правильної відповіді вступний екзамен буде оцінено в нуль (0) балів та ухвалено рішення про негативну оцінку абітурієнта («незадовільно»).

Іспит може бути проведено в очному та дистанційному форматі.

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри української мови, методики її навчання та перекладу (протокол № 12 від 03 квітня 2024 р.).

Голова комісії,
доктор пед. наук, проф.

Тетяна РУДЮК

УКРАЇНСЬКА АБЕТКА

Аа	Бб	Вв	Гг	Гг	Дд	Ее
Єє	Жж	Зз	Ии	Іі	Її	Йй
Кк	Лл	Мм	Нн	Оо	Пп	Рр
Сс	Тт	Уу	Фф	Хх	Цц	Чч
Шш	Щщ	Ьь	Юю	Яя		

Друкована літера	Рукописна літера	Назва літери
А а	<i>Аа</i>	[а]
Б б	<i>Бб</i>	[бе]
В в	<i>Вв</i>	[ве]
Г г	<i>Гг</i>	[ге]
Ґ ґ	<i>Ґґ</i>	[ге]
Д д	<i>Дд</i>	[де]
Е е	<i>Ее</i>	[е]
Є є	<i>Єє</i>	[је]
Ж ж	<i>Жж</i>	[же]
З з	<i>Зз</i>	[зе]
И и	<i>Ии</i>	[и]
І і	<i>Іі</i>	[і]
Ї ї	<i>Її</i>	[жі]
Й й	<i>Йй</i>	[jot]
К к	<i>Кк</i>	[ка]
Л л	<i>Лл</i>	[ел]
М м	<i>Мм</i>	[ем]
Н н	<i>Нн</i>	[ен]
О о	<i>Оо</i>	[о]
П п	<i>Пп</i>	[пе]
Р р	<i>Рр</i>	[ер]
С с	<i>Сс</i>	[ес]
Т т	<i>Тт</i>	[те]
У у	<i>Уу</i>	[у]
Ф ф	<i>Фф</i>	[еф]
Х х	<i>Хх</i>	[ха]
Ц ц	<i>Цц</i>	[це]
Ч ч	<i>Чч</i>	[че]
Ш ш	<i>Шш</i>	[ша]
Щ щ	<i>Щщ</i>	[ща]
Ь ь	<i>Ьь</i>	[м'який знак]
Ю ю	<i>Юю</i>	[ју]
Я я	<i>Яя</i>	[ја]

Український алфавіт.

АУДІОВАННЯ

Кому дістався бублик?

Хтось загубив маленького бублика. Першою побачила його жовто-груда синиця. Дзьобнула знахідку раз, вдруге і розчаровано пискнула – бублик був твердий, як камінь. Підлетіли два горобці. І теж не могли скуштувати. За пташками із самої верхівки грубезної верби спостерігав старий грак. Отож він повільно злетів на землю. Горобці й синиці відступилися перед сильнішим і ображено залентували. Грак навіть оком не зморгнув на лайку дрібноти. Він діловито підійшов до бублика і дзьобнув його. Проте його довгий і міцний дзьоб бублика теж не розколов. Грак трохи подумав, тоді злетів на паркан, посидів там із хвилинку і знов опустився до ласої знахідки. Взяв бублика у дзьоб і кинув у найближчу калюжу. Походив, очікуючи, поки бублик набрякне у воді, і коли той пом'якшав, з'їв його з апетитом.

Горобці від здивування аж оніміли. Грак важко змахнув великими крилами, описав дугу над калюжею і опустився на своє звичне місце на вербі. А вже звідти голосно крякнув. Мовляв, хто хоче їсти, той має метикувати.

*Метикувати – думати, міркувати.

II варіант

1. Що знайшла синичка?

а) шматок хліба; б) бублик.

2). Чому птахи не поласували бубликом одразу?

а) він був несмачний; б) був дуже твердий.

3. Хто ж все-таки з'їв знахідку?

а) горобці; б) грак.

4. Що зробив грак з бубликом ?

а) залишив синиці; б) кинув у калюжу.

5. Хто спостерігав за пташками?

---

6. Скільки підлетіло горобців?

Гаряча квітка

Того року була рання весна. В середині квітня зацвіли сади. Настав травень.

Маленька дівчинка Оля пішла одного ясного весняного ранку в сад і побачила велику червону квітку троянди. Вона побігла до мами й радісно сказала:

– Мамо, червона троянда зацвіла.

Мама прийшла в сад, поглянула на червону квітку, усміхнулася. Потім глянула на небо, і лице її стало тривожним.

З півночі сунула чорна хмара. Повіяв вітер, хмара закрила сонце. Стало холодно.

Мама з Олею сиділи в кімнаті й з тривогою дивилися у вікно.

Мов білі метелики, полетів сніг. Все довкола побіліло. Вітер затих. Сніжинки м'яко падали на землю, а потім перестали падати.

Мама з Олею пішли в сад. На зеленому листі біліли снігові шапки. Земля вкрилася сніжно-білим килимом. Тільки троянда червоніла, мов велика жарина. На ній блищали крапельки роси.

– Вона гаряча, їй не страшно, – промовила Оля й радісно усміхнулася.

III варіант

1. Коли відбуваються події, описані у тексті?

- а) восени;
- б) навесні;
- в) влітку.

2. Яка квітка зацвіла у саду?

- а) троянда;
- б) лілія;
- в) конвалія.

3. Що зробила дівчинка Оля?

- а) зрізала квітку на букет;
- б) зателефонувала подружці і розповіла про квітку;
- в) побігла до мами і поділилася радістю.

4. Чому лице мами стало тривожним?

- а) з півночі сунула чорна хмара;
- б) бо Оля зрізала квітку;
- в) мамі не сподобалася квітка.

5. Визначте та перепишіть пропущене слово у реченні:

На зеленому листі білили _____ шапки.

6. Установіть послідовність подій у тексті:

- Тільки троянда червоніла, мов велика жарина.
- В середині квітня зацвіли сади.
- Повіяв вітер, хмара закрила сонце.

Ледача подушка

Маленькій Яринці треба рано-рано вставати, щоб йти до школи, а не хочеться, ой як не хочеться! Ввечері питає Яринка у дідуся:

– Дідусю, чому вранці вставати не хочеться? Навчіть мене, дідусю, спати так, щоб хотілося вставати і йти до школи.

– Це подушка в тебе ледача, – відповів дідусь.

– А що ж їй зробити, щоб не була ледачою?

– Знаю я таємницю, – пошепки сказав дідусь.

– Ото саме тоді, як вставати не хочеться, візьми подушку, винеси на свіже повітря, добре вибий її кулачками – вона й не буде ледачою.

– Справді? – зраділа Яринка. – Я завтра так і зроблю.

Ще дуже рано, а треба збиратись до школи. Не хочеться вставати Яринці, але ж треба нарешті подушку провчити, лінощі з неї вибити!

Схопилась Яринка, швиденько одяглася, взяла подушку, винесла на подвір'я, поклала на лавку – та кулачками її, кулачками.

Повернулася до хати, поклала подушку на ліжко – та й умиватися. А дідусь у вуса посміхається.

IV варіант

1. Куди щоранку ходить Яринка?

- а) до школи;
- б) в дитсадок;
- в) на прогулянку.

2. Про що дівчинка запитала у дідуся?

- а) чому треба ходити до школи?
- б) чому дідусь встає так рано?
- в) чому вранці вставати не хочеться?

3. Що порадив Яринці дідусь?

- а) почекати, поки захочеться вставати;
- б) винести ледачу подушку і вибити;
- в) спати, скільки хочеться.

4. Що зробила Яринка з ледачою подушкою?

- а) поміняла її на іншу;
- б) кожного ранку вибивала її кулачками;
- в) віддала її дідусеві.

5. Визначте та запишіть пропущене слово у реченні:

– Це подушка в тебе _____.

6. Якого речення не було в оповіданні?

- А що ж їй зробити, щоб не була ледачою?
- Я не буду так робити, дідусю.
- А дідусь у вуса посміхається.

Горіх

Бабуся передала з села торбинку з волоськими горіхами, бо її онучка Інна їх дуже любила.

Один волоський горіх Інна загубила на подвір'ї. Горобці примітили згубу і зразу підлетіли. Однак шкаралупка на горіхові була для їхніх дзьобиків занадто твердою.

Ледачий голуб теж побачив горіха, але навіть не спробував вилушити його зерня – голубові аби хтось вилущив, то він готовеньке склював би.

Підійшов до горіха великий смугастий кіт. Понюхав його, покачав лапою та й пішов, гордо несучи свого пухнастого хвоста.

Так і лежати б горіхові хтозна-скільки. Але тут – шуг! – на подвір'я опустився грак. Діловито підступив до горіха, дзьобом – тук-тук-тук! Мовляв, відчиняйся!

Шкаралупка не піддавалася.

Тоді грак ухопив горіха в дзьоб, злетів з ним вище сусіднього багатоповерхового будинку та й кинув його звідтіля на асфальтовану доріжку. Шкаралупка тільки хрусь – і розкололася. А грак уже й тут: видовбує зерня до дрібочки та позирає, чи не загубив хто на подвір'ї ще чогось смачненького.

V варіант

1. Що загубила дівчинка на подвір'ї?

- а) гроші;
- б) сумку;
- в) горіх.

2. Хто першим примітив згубу?

- а) горобці;
- б) голуб;
- в) грак.

3. Чому голуб не виклював горіха?

- а) був не голодний;
- б) був ледачий;
- в) був розумний.

4. Що зробив з горіхом кіт?

- а) з'їв;
- б) понюхав;
- в) забрав.

5. Як звали дівчинку, що загубила горіх?

**6. Яка пташка виявилася
найрозумнішою? _____**

Де вода, там і життя

Українські криниці споконвіку символізують достаток, невичерпну людську доброту, щирість, привітність.

Криничну воду здавна вважають святою, як хліб, землю, вогонь.

Нові криниці звичайно копали чоловіки до літнього свята Івана Купала. Обов'язково висаджували поряд кущ калини, який оберігав воду від спеки, прикрашав криницю. Навесні над ним гудуть бджоли, витьохкують солов'ї. Восени він дарує чарівні цілющі китиці ягід. Люди лаштували біля криниць пристрої, схожі на журавля, за допомогою яких дістають воду, тому назвали таку криницю – криниця-журавель.

Наші предки вміли відшукувати під землею потужне джерело, щоб і в посушливе літо криниця не висихала. Брала вербову гілочку із зеленими листочками. Прихиливши до землі, водили нею. Там, де листочки тягнуться додолу, обов'язково є вода, можна копати криницю.

Від слова криниця утворилось чимало українських прізвищ, назв міст, сіл та річок.

Криниці – чисте джерело пам'яті про наших предків. Цей оберіг об'єднує різні покоління, адже криниці викопували діди й батьки, а п'ють із них і бережуть пам'ять родоводу їхні діти й онуки.

VI варіант

1. Що символізують українські криниці?

- а) достаток, доброту, щирість;
- б) мужність і силу;
- в) віру в краще.

2. До якого літнього свята копали нові криниці чоловіки?

- а) до свята Маковія;
- б) до свята Івана Купала;
- в) до свята Маковія.

3. Що висаджували поряд із криницею?

- а) вербу;
- б) кущ калини;
- в) дуб.

4. На яку пташку були схожі пристрої біля криниць?

- а) на журавля;
- б) на дятла;
- в) на синицю.

5. Для чого висаджували кущ калини?

---

6. Чому криниця об'єднує покоління?

Хай будуть і Соловей, і Жук

В саду співає Соловей. Його пісня була прекрасна. Він знав, що його пісню люблять люди, і тому з гордістю дивився на квітучий сад, на синє небо, на маленьку дівчинку, яка сиділа в садку і слухала його пісню.

Поруч із Солов'єм літав великий рогатий Жук. Він літав і гудів. Соловей перестав співати і з досадою говорить до Жука:

– Припини своє гудіння. Ти не даєш мені співати. Твоє гудіння нікому не потрібне, і взагалі краще було б, коли б тебе, Жука, взагалі не було.

Жук із гідністю відповів:

– Ні, Соловей, без мене, Жука, світ такий же неможливий, як і без тебе, Солов'я.

– Оце так мудрість! – засміявся Соловей. – Значить, ти також потрібен людям? Ось запитаємо у Дівчинки, вона скаже, хто потрібен людям і хто не потрібен.

Полетіли Соловей і Жук до Дівчинки, питають:

– Скажи, Дівчинко, кого треба залишити на світі – Солов'я чи Жука?

– Хай будуть і Соловей і Жук, – відповіла Дівчинка. І, подумавши, додала: – як же можна без Жука?

VII варіант

1. Яка пташка співала в саду?

- а) зозуля;
- б) соловей;
- в) шпак.

2. Яким був Жук?

- а) маленький, чорний;
- б) товстий, колючий;
- в) великий, рогатий.

3. Як ставився Соловей до Жука?

- а) заздрив йому;
- б) не звертав на нього уваги;
- в) не хотів, щоб він гудів.

4. До кого полетіли Жук і Соловей просити поради?

- а) до дівчинки;
- б) до сови;
- в) до дерева.

5. Про що хотіли запитати у дівчинки Жук і Соловей?

---

6. Що відповіла Дівчинка?

Камінь

У лузі, під гіллястим дубом, багато років жила криниця. Вона давала людям воду. Під дубом біля криниці відпочивали подорожні.

Одного разу до дуба прийшов хлопчик. Він любив пустувати. Тож і подумав: «А що воно буде, як я візьму оцей камінь і кину його в криницю? Ото, мабуть, булькне!»

Підняв камінь, кинув його в криницю. Булькнуло дуже. Хлопчик засміявся, побіг і забув про свої пустощі.

Камінь упав на дно і забив джерело.

Вода перестала заповнювати криницю.

Криниця засохла.

Засохла трава навколо криниці, і дуб засох, бо підземні струмки потекли кудись в інше місце.

На дубі перестав мстити гніздо соловейко. Він полетів у інший луг.

Замовкла соловейкова пісня.

Сумно стало в лузі.

Минуло багато років. Хлопчик став дідусем. Одного разу він прийшов на те місце, де колись був зелений луг, стояв гіллястий дуб, співав соловейко, вабила прохолодна криниця.

Не стало ні лугу, ні дуба, ні соловейка, ні криниці. Довкола пісок, вітер здіймає хмари пилюки.

«Де ж воно все поділося?» – подумав дідусь.

VIII варіант

1. Яку назву має оповідання?

- а) камінь;
- б) пір'їнка;
- в) криниця.

2. Де багато років жила криниця?

- а) під стрункою березою;
- б) під тополею;
- в) під гіллястим дубом.

3. Хто прийшов до дуба?

- а) дідусь;
- б) хлопчик;
- в) дівчинка.

4. Що зробив хлопчик-пустун?

- а) напився води з криниці;
- б) обгородив криницю;
- в) кинув у криницю камінь.

5. Що сталося з криницею? _____

6. Ким став хлопчик через багато років? _____

Мандрівна квітка

Увечері Катруся гуляла в саду. Над стежкою розцвіла червона квіточка. Добрий вечір! Як поживаєш? – вигукнула дівчинка і сплеснула в долоні. – Яка ж ти гарна! Неначе вмита. Дай я трохи біля тебе посиджу.

Маківочка не вмала розмовляти. А Катрусі здалося, що вона сказала:

– Присядь. Коли хочеш, я на тебе одну пелюсточку скину.

Війнув вітерець, і на дівчинку впала червона пелюсточка.

Катруся поклала її на долоню і погукала сусідського хлопчика – Василька, з яким дружила:

– Васильку, а йди-но сюди, глянь, яка пелюсточка красива. Василько підійшов, подивився й сказав:

– Таки справді гарнесенька...

Потім Катруся повечеряла і лягла спати. Вранці вийшла надвір, зайшла в сад і скрикнула від здивування:

– Ой, матусю! Глянь, куди за ніч квіточка перейшла. Увечері була он там, а тепер ось де...

Мама Катрусина поглянула і каже:

– Квіточки, доню, тільки в казці ходять. То вчорашня маківочка облетіла вночі, а вранці інша зацвіла. А тобі здалося, що вона сюди перейшла. Зрозуміла?

– Ні, я не хочу так, – відповіла Катруся. – Хочу, щоб квіточки ходили. Я ходжу – хай і вони ходять!

ІХ варіант

1. Як звали дівчинку?

- а) Настуся;
- б) Маруся;
- в) Катруся.

2. Коли дівчинка гуляла в саду?

- а) вранці;
- б) увечері;
- в) вдень.

3. Квітка якого кольору розцвіла над стежкою?

- а) рожевого;
- б) білого;
- в) червоного.

4. Що показала Катруся Василькові?

- а) пелюсточку;
- б) квіточку;
- в) ягідку.

5. Яке бажання було у Катрусі? _____

6. Визначте та перепишіть пропущене слово у реченні: Маківочка не вміла _____.

Антон і Харитон

Жили на світі Антон і Харитон.

– Давай з тобою дружити, – сказав Харитон. – Усе ділитимемо навпіл – і горе, і радість.

– Згода, – сказав Антон, – коли поруч друг, жити легше і веселіше.

Йшли вони якимось полем. Сонце палить. А сховатися ніде – ні дерева, ні кущика.

– Дай мені свого бриля, – сказав Харитон, – а то мені дуже голову припікає. Сонце почало і йому пекти в голову, але Антон подумав: «Нічого, потерплю. Зате Харитонові добре!»

Раптом набігла величезна хмара, линув дощ.

– Давай мені скоріше свого плаща, – закричав Харитон, – хіба не бачиш, що твій друг мокне?

Антон віддав йому плаща. Дощик поливав Антона. Але він думав: «Ну, що ж, заради дружби і помокнути можна». Закінчився дощ, засяяло сонечко. Харитон віддав Антонові його плащ і бриль. – Візьми, – каже він, – а то мені нести важко.

Антон узяв мокрий плащ і мокрий капелюх. І замислився. Тим часом друзі дійшли до перехрестя.

– Тобі куди? – запитав Антон.

– Мені ліворуч, – відповів Харитон.

– Ну, а мені праворуч, – сказав Антон.

– Так ми ж хотіли разом іти! – Закричав Харитон. – Ми ж друзі з тобою!

Але Антон ішов усе далі й далі. Жодного разу не озирнувся.

Х варіант

1. Де відбувалися події?

- а) у лісі.
- б) на шкільному подвір'ї.
- в) у полі.

2. Що захищало Харитона від сонця?

- а) капелюх.
- б) бриль.
- в) панама.

3. Що захищало Харитона від дощу?

- а) плащ.
- б) парасоля.
- в) куртка.

4. Куди повернув Антон на перехресті?

- а) прямо.
- б) праворуч.
- в) ліворуч.

5. Визначте та запишіть пропущене слово у реченні:

Будемо один з одним все ділити навпіл – і _____, і радість.

6. Установіть послідовність подій у тексті:

- Тим часом друзі дійшли до перехрестя.
- Йшли вони якимось полем.
- Пройшов дощ. Засяяло сонце.

ЗАВДАННЯ ГРАМАТИЧНОГО МІНІМУМУ

I варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Україна

Широко _____ земля України. Величезні багатства нашої України. Від краю до краю на її просторах буйно _____ золотиста пшениця, зеленіють безмежні поля цукрових буряків. Любо вітають нас золотими шапками стрункі соняшники, висока зелень пишної кукурудзи. На степових просторах _____ великі стада худоби. Запашні сади і зелені городи _____ наші міста і села.

Блискучі рейки залізниць густою сіткою вкривають землі України. Багато в Україні заводів та фабрик, електричних станцій.

Довідка: колоситься, випасаються, простяглася, оточують.

II варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Краса українського степу

Які красиві раннього літа поля в степу! Їх золотять потоки яскравого проміння.

Гаряче _____ переливається мерехтливими хвилями. Наливаються соками колоски жита й пшениці. Зацвітають на схилах і підгір'ях _____ . Ніби впали на землю тисячі сонць. Виблискують срібною гладдю в долинах _____ і озера. Стоять біля води задумливі гаї.

Загоряється червоним намистом калина. В'ється на вільшанці перламутровими китицями хміль.

Український _____ чарівний і величний.

Довідка: ставки, повітря, соняшники, степ.

III варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Дозрівають хліба

Липень. На _____ українських нивах дозрівають хліба. Ретельно оглядає поле агроном. У жнива кожний день _____ . Спізнитися не можна. Попадає _____ зерно на землю. Пропаде праця багатьох людей.

Одна за одною вирушають на поля жатки. Вони косять _____ хліба і складають їх у валки. Підсохне хліб у валках. А там і комбайни виїдуть у поле. Хліб скрізь дозріє. Вони його будуть підбирати і молотити.

Довідка: дорогоцінне, дорогий, перші, незорих.

IV варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Яблунька

_____ садівник у саду дику яблуньку. Зрізав зелену верхівку. Розколов стовбурець і увіткнув молодий пагінець від садової яблуньки.

Захворіла яблунька. Але скоро одужала й зрослася з чужою гілкою. П'є гілочка соки дикої яблуньки і росте швидко. Через три роки дерево _____ білими запашними квітами. Потім пелюстки _____ . На їхньому місці з'явилася зелена зав'язь. До осені _____ великі, рум'яні, солодкі яблука.

Довідка: посадив, опали, зацвіло, вирости.

V варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Вечір

_____ сонце. Надворі вже почало темніти. На заході небо _____ жаром. На сході понад зеленим лісом воно синє, аж чорнувате. Гасло полум'я на заході. Серед неба _____ ясні зорі. Чорна ніч _____ чорним сукном по селу, по садах, по лісах. Блищали тільки білі стіни хати проти заходу. Ставочки здавалися темно-синім небом з ясними зорями.

Довідка: простелювалася, зайшло, червоніло, займались.

VI варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Серпневий ранок

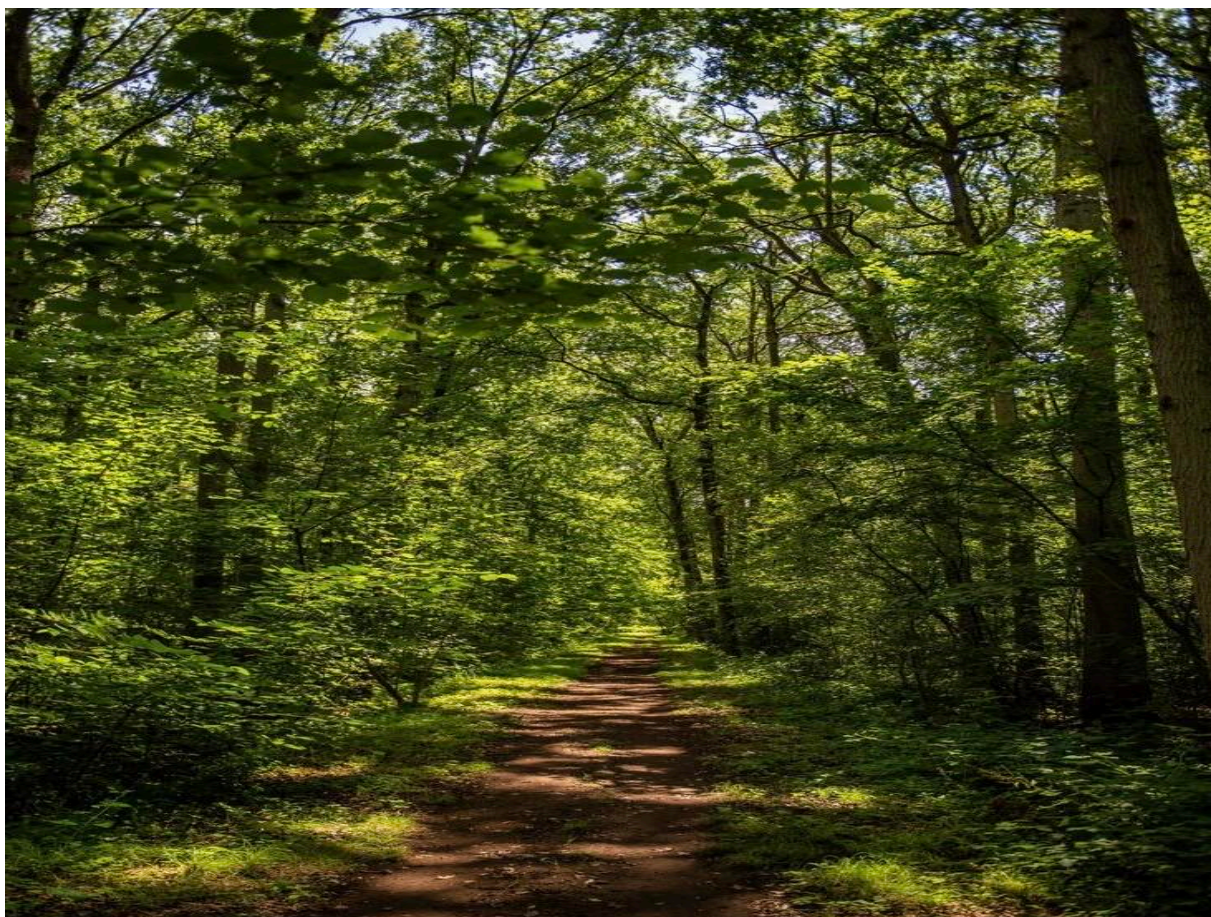
Який чудовий серпневий _____. Повітря наповнене ароматом м'яти і полину.

Дорогою до знайомого лісу я побачив чимало осінніх квітів.

Ось і ліс. З віт ліщини звисають коричнюваті горішки. На гілці сосни _____ розвісила сушитися гриби. На узліссі на кущі барбарису полум'яніють ягідки.

_____ – останній місяць літа. За ним приходить у _____ чарівна осінь зі своїми кольоровими фарбами.

Довідка: білка, ранок, серпень, ліс.

VII варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Годівниця

Випав пухнастий _____. Діти повісили на березі годівницю. Прилетіла до неї жвава синичка. Схопила у дзьоб соняшникове зернятко і почала його клювати.

А тут і горобці з'явилися у годівничці. Помітила їх _____. Заметушилась, _____ настовбурчила. Присіла біля насіння, сердито зацвірінкала. Поїли _____ крихти на землі та й полетіли далі.

Довідка: синичка, пір'я, сніг, горобці.

VIII варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Пролісок

Пролісок – _____ вісник весни. Навкруги ще зима, а маленька ніжна голівка у голубому віночку прорізається крізь сніг. Пролісок називають _____ розвідником. Ось виглянув він із _____ сніжку. Спочатку _____ гострі листочки, а між них – квіточка.

Пишається своєю красою. Синіє серед голих дерев, кущів, ніби волошка в житі.

Радуге пролісок усіх своїм раннім цвітом.

Довідка: пухнастого, перший, сміливим, довгі.

ІХ варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Пернатий друг

Одного разу на березі річки в кущах спіймав _____ шпачка. Дідусь дозволив узяти _____ додому, бо воно було ще мале і могло загинути.

Минув _____. Шпачок навчився трохи літати і все більше звикав до хлопчика.

Вони стали справжніми друзями.

Тільки восени шпак разом з усіма полетів у теплі _____. Та весною він знову повернувся до свого друга.

Довідка: тиждень, Василько, краї, пташеня.

Х варіант

Перепишіть пропущені слова з довідки відповідно до змісту тексту:

Ластівки

Був теплий сонячний _____. У відчинені двері до нашої кімнати залетіли дві ластівки. Покружляли і вилетіли. Потім з'явилися ще кілька раз. Дзвіночками розсипався їхній веселий _____. У куточку кімнати ластівки зліпили гніздо. Там вони вивели пташенят.

Ластівки дуже працюваті й охайні. У їхньому гнізді завжди чистенько. У дзьобиках вони виносять _____ на подвір'я. Влітають до кімнати через відчинене _____.

Довідка: вікно, щебет, ранок, сміття.

ЛЕКСИКА ТА ВИБРАНІ ФРАЗИ ДО ЗАПРОПОНОВАНИХ ТЕМ (УСНОГО ТА ПИСЬМОВОГО ПОВІДОМЛЕННЯ)

1. Розповідь про себе

Добрий день!

Мене звати...

Я живу в ....

Мені... років.

Я люблю...

Я не люблю...

Я мрію...

Зараз я вивчаю українську мову

На мою думку,....

Я переконаний (-а), що... не тільки, а й...

Отже, ...

Дякую за увагу!

2. Моя сім'я

Добрий день!

Мене звати...

Я живу в ...

Мама

Тато

Бабуся

Дідусь

Сестра

Брат

Тітка

Дядько

Дочка

Син

Чоловік

Дружина

Мій тато/брат/дідусь...

Моя мама/сестра/бабуся...

Старший (-а)

Менший (-а)

У мене велика/невелика сім'я

Зараз я вивчаю українську мову
На мою думку, ...
Я переконаний (-а), що . . . не тільки, а й . . .
Отже, ...
Дякую за увагу!

3. Майбутня професія

Добрий день!
Мене звати . . .
Я живу в . . .
Вчитель
Лікар
Продавець
Юрист
Консультант
Пожежник
Медична сестра
Прибиральник (-ця)
Програміст
Будівельник
Охоронець
Поліцейський
Журналіст
Косметолог
Допомагати іншим
Зараз я вивчаю українську мову
На мою думку, ...
Я переконаний (-а), що . . . не тільки, а й . . .
Отже, ...
Дякую за увагу!

4. Мій друг

Добрий день!
Мене звати . . .
Я живу в . . .
Мого друга звати . . .

Мою подругу звати...
Вона...
Він...
Добрий (-а)
Вірний (-а)
Веселий (-а)
Готовий (-а) допомогти
Ми любимо...
Займатися спортом
Ходити в кіно
Ходити в магазини
Відпочивати
Читати книги
Зараз я вивчаю українську мову
На мою думку,... .
Я переконаний (-а), що... не тільки, а й...
Отже, ...
Дякую за увагу!

5. Розповідь про своє місто (село)

Добрий день!
Мене звати...
Я живу в ...
Я живу в місті (селі)...
Парк
Будинок
Транспорт
Магазин
Школа
Дитячий садок
Лікарня
Музей
Аптека
Торговий центр
Салон краси
Бібліотека
Водограй

Я люблю своє місто (село).
Зараз я вивчаю українську мову
На мою думку,....
Я переконаний (-а), що... не тільки, а й...
Отже, ...
Дякую за увагу!

6. Мій робочий день

Добрий день!
Мене звати...
Я живу в ...
Прокидатися
Рано
Пізно
Вмиватися
Чистити зуби
Працювати
Навчатися
Ходити на закупи
Відпочивати
Лягати спати
Займатися спортом
Мити посуд
Прибирати
Зустрічатися з друзями
Снідати
Обідати
Вечеряти
Ходити в кафе
Зараз я вивчаю українську мову
На мою думку,....
Я переконаний (-а), що... не тільки, а й...
Отже, ...
Дякую за увагу!

7. Відпочинок

Добрий день!

Мене звати...

Я живу в ...

Співати

Танцювати

Займатися спортом

Ходити в ліс

Ловити рибу

Вишивати

Грати в комп'ютерні ігри

Плавати

Бігати

Слухати музику

Малювати

Дивитися телевізор

Зараз я вивчаю українську мову

На мою думку, ...

Я переконаний (-а), що... не тільки, а й...

Отже, ...

Дякую за увагу!

ОРІЄНТОВНИЙ ЗРАЗОК РОЗПОВІДІ ПРО СЕБЕ

Добрий день! Мене звати... . Я живу в ... . Я люблю ... . Я не люблю ...
Я мрію... . Я думаю, що... не тільки, а й... . На мою думку,... .

Мого тата звати... . Він працює... (пенсіонер). Мій тато ...високий/середнього зросту. Він любить ... . Мій тато мріє... .

Мою маму звати... . Моя мама працює... (на пенсії). Моя мама має красиві добрі очі та темне волосся. Вона любить ... . Вона мріє... .

Мого брата звати... . Він навчається/працює... Мій брат любить... .

Мою сестру звати... . Вона навчається/працює... Моя сестра любить ... .

Мою бабусю звати... . Вона любить... .

Мого дідуся звати ... . Він любить ... .

Я одружена/одружений.

Мого чоловіка звати... . Мій чоловік любить... .

Мою дружину звати... . Моя дружина любить... .

Я маю доньку/сина. Її/його звати... Вона/він ...ходить у садочок;
школярка/школяр; навчається...; працює ... .

Я люблю свою сім'ю.

На мою думку,... .

Я переконана (-ий), що... не тільки, а й... .

Отже, ...

Дякую за увагу!

ФОРМУЛИ ВІТАННЯ ТА ПРОЩАННЯ

Доброго ранку!

Добрий день!

Добрий вечір!

До побачення!

ВВІЧЛИВІ СЛОВА

Дякую!

Будь ласка!

Вибачте!

Перепрошую!

Навчальне видання

Рудюк Т. В.

**ГОТУЄМОСЯ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ**

*Навчально-методичний посібник
для абітурієнтів*

Технічний редактор – І. П. Борис
Верстка, макетування – В. М. Косяк
Дизайн обкладинки – В. М. Косяк

Підписано до друку 13.05.24
Гарнітура Times New Roman
Замовлення №

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 1,02
Ум. друк. арк. 3,02

Папір офсетний
Тираж ел. вид.

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3/4
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn@ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.